

Arkitektur och Regelverk Definition av kodverk och klassifikation

Version 1.0

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Definitioner	3
Referenser och underlag	5

Revisionshistorik

Version, datum	Författare	Kommentar
1.0, 2016-12-21	Annika Asp, TNC	Framtaget tillsammans med arbetsgruppen för kvalitetssäkring kodverk. Fastställd vid projektavslut.

1. Inledning

I samband med arbetet med kvalitetssäkring av kodverk på Inera uppstod ett behov av att ta fram enhetliga definitioner för centrala begrepp inom området. Denna lista med definitioner av tretton begrepp är resultatet av ett terminologiarbete som gjorts i en arbetsgrupp med ämnesexperter och terminolog. Arbetet leddes av Annika Asp, terminolog på TNC.

Definitionerna är till för att vara till hjälp i arbetet med kvalitetssäkring och förvaltning av kodverk på Inera, där entydiga begrepp är ett viktigt verktyg.

Begreppet *kodverk* har varit ett av de centrala begreppen, liksom det närliggande begreppet *klassifikation* samt begrepp såsom *klartext*, *kod* och *värde*.

2. Definitioner

Begrepp	Definition och anmärkning
kodverk synonym: kodsysteem	<p>kombination av en uppsättning <i>värden</i> och en uppsättning <i>koder</i>, som sammanfogats enligt ett <i>kodschema</i></p> <p>Ett kodverk bör innehålla värden som är ömsesidigt uteslutande.</p> <p>Kodverk kan variera i omfattning från enklare kodverk för exempelvis kön till mer komplexa kodverk för verksamhetsområden på olika nivåer. Sjukdomsklassifikationen ICD-10-SE kan ses som ett exempel på ett komplext kodverk.</p> <p>Värdena i kodverk uttrycks i <i>klartext</i>, vanligen i form av ord, men kan också ha annan representation, exempelvis en bild. Koderna i kodverk är ofta numeriska eller alfanumeriska.</p> <p><i>Klassifikationer</i> kan existera utan koder kopplade till sina kategorier, men i de fall koder finns, så kan klassifikationer också ses som former av kodverk.</p>
kod	<p>data som skapats enligt bestämda regler och som inte kan tolkas direkt</p> <p>Termen kod kan även avse de regler eller det system som data omvandlas eller skapas enligt.</p> <p>Koder i ett <i>kodverk</i> är ofta numeriska eller alfanumeriska.</p>

Begrepp	Definition och anmärkning
värde	<p>element som uttrycker innebörd</p> <p>Ett värde i ett <i>kodverk</i> uttrycks i <i>klartext</i>.</p>
värдемängd	<p>mängd av <i>värden</i></p> <p>Alla heltal kan utgöra en värдемängd, liksom samtliga <i>värden</i> i ett <i>kodverk</i>.</p>
klartext	<p>information utformad på ett sådant sätt att innebörden direkt kan förstås</p> <p>Klartext kan bestå av teckensträngar, numeriska strängar, av bilder eller tal.</p> <p>Ett <i>kodverks värden</i> uttrycks i klartext. I detta sammanhang används ibland ”kodtext” synonymt med klartext.</p>
kodschema	<p>uppsättning regler som talar om hur <i>koderna</i> ska konstrueras och hur de hänger samman med <i>värden</i> i ett <i>kodverk</i></p>
klassifikation	<p>fullständig sammanställning av varandra ömsesidigt uteslutande kategorier avsedda för att aggregera data till en viss nivå för ett specifikt syfte</p> <p>En klassifikation har kategorier för alla tänkbara fall, vilket innebär behov av restkategorier för ”andra specificerade fall” och ”ospecificerade fall”. Den är hierarkisk, vilket medger aggregering av data till olika nivåer.</p> <p>En klassifikation kan kodsättas, vilket gör att klassifikationen då kan utgöra ett <i>kodverk</i>.</p>
uppräkningsstyp	<p>datatyp vars förekomst bildar en fast förteckning över namngivna exakta värden</p> <p>Attribut för en uppräkningsstyp får endast hämta värden från denna förteckning.</p> <p>Exempel på en värдемängd som kan representeras genom uppräkningsstyp är årstider: sommar, höst, vinter, vår.</p>

Begrepp	Definition och anmärkning
	Uppräkningstyp kallas ibland även enumeration (av det engelska namnet).
urval	<p>utvald delmängd av en större mängd</p> <p>Urval kan göras ur bl.a. olika kodverk och terminologier. Exempel är urval ur Snomed CT eller sjukdomsklassifikationen ICD-10-SE.</p> <p>Urval kan representeras och distribueras på olika mer eller mindre avancerade sätt för olika tillämpningar. Ett exempel på en enkel representation är att skapa en lista av urvalet i en excelfil.</p>
reference set synonym: refset	<p><i>urval</i> ur Snomed CT representerat och distribuerat enligt en specifik standard</p> <p>Reference set är ett av flera sätt att representera <i>urval</i> ur Snomed CT. Det är integrerat med alla Snomed CT-komponenter och dess mekanism för versionshantering.</p>
CV	datatyp som används för att beskriva <i>kodade värden</i>
kodat värde	kod som motsvarar ett värde i ett <i>kodverk</i>
unik identifierare	<p>identifierare som unikt identifierar en specifik instans</p> <p>Exempel på unik identifierare är personnummer och OID. Observera att identitetsbeteckning ibland används för detta begrepp.</p>

Referenser och underlag

Se separat bilaga för det underlag med utdrag ur olika källor (excerpter) som användes i arbetsgruppens terminologiarbete.

Bilaga: Excerpter Kodverk och klassifikationer